

FALUHÁZZAL EGYÜTT KÖZÖSSÉG ÉPÜL SZIGETMONOSTORON

Szigetmonostorról azt tartják, hogy ez az a hely, ahol még ismerik egymást az emberek és köszönnek egymásnak. A falu lakossága évről évre gyarapodik. Az ideköltözők közül többeket ez a barátságosság vonzotta, ez készítette letelepedésre, életszakasza megújult részének elkezdésére. A település lakossága évente csaknem száz fővel növekszik, ami sajnos egyben az emberi kapcsolatok gyengülését, az ismerősök számának csökkenését eredményezi. Ezért fogalmazódott meg célként a helybeliek részéről, hogy kell egy megfelelő közösségi tér, ahol lehet találkozni, ismerkedni, kapcsolatot építeni.

A *faluház* igénye visszanyúlik a rendszerváltásig, amikor az akkor kultúrházként használt épületet visszakérte a Szigetmonostori Római Katolikus Egyház, s ezzel közösségünkben meg is szűnt a legnagyobb rendezvénytér. A közösségek azonban tovább éltek, és évről évre gyarapodtak. Napjainkban mintegy 27-féle civil szerveződés működik Szigetmonostoron. A 2300 lakosú településen élők számos kulturális, sport, lokálpatrióta közösségbe és rétegcsoporthba szerveződve találnak kapcsolódási pontot egymással. E szervezeti formák régen kialakultak és léteznek ma is, de nem volt egy olyan hely, ahol a kultúra, a rendezvények és a civil szervezetek otthonra találtak volna.

2005-ben bezárt a falu egyik ipari létesítménye, a *vízóragyár*, amely egy viszonylag nagy, 8000 m²-es telken található, 700 m² hasznos alapterületű épület. A gyár bezárása után felvetődött a gondolat, hogy a tágas udvar és az épületegyüttes alkalmas helyszíne, közösségi tere lehetne a falu lakóinak. Az elhatározás megvolt, a döntés is megszületett: 2006-ban az önkormányzat hitelt vett fel, és faluház céljára megvásárolta az épületet. A gyárként jól funkcionáló létesítmény kulturális központtá alakítása komoly fejtörést okozott. A megoldás gyorsan megszületett: az önkormányzat ugyan-

is megbízta a településen élő *Herrer Y. M. Caesar* Ybl díjas építészt, aki számos területen segíti a falu munkáját, hogy próbáljon az ipari épületből közösségi teret teremteni. Caesar tervei már 2006-ban elkészültek. A tervezés, mint minden meglévő épület átalakítása, itt is sok kompromisszumot követelt. A vágyaknak és a gyárépület adta lehetőségnek találkoznia kellett, figyelembe véve a szűkös anyagi lehetőségeket is.

A *színházterem* kijelölése könnyű feladat volt, a szomszédságában lévő helyiség lett a könyvtár. Így az épület előteréből, amely tágas találkozóter is egyben, nyílik mindkét helyiség. Az épület korábbi, különálló irodáiból kisebb *találkozó helyeket*, a civil szervezetek számára *klubszobát*, az öntevékeny körök számára *„műhelyt”* kellett létrehozni. A terv elkészült, és mindent tartalmazott, amit a településen élők igényként megfogalmaztak. A falakon belül maradv a funkció és az igények ismeretében a kompromisszumok a látogatók, a lakosok elvárásainak előtérbe helyezésével születtek meg.

Az épületbe belépve egy barátságos térben találjuk magunkat, ahol a kabáttól megszabadulva elfogyaszthatunk egy kávé, de ez a tér kiállítások helyszíne is lehet. Ebből nyílik a színházterem és a könyvtár. Az épület másik részében kaptak helyet a *csoportszobák*, az *irodák*, a *kisebb terek*. A ház maga nem nagy, a benne kialakított helyiségek is emberléptékűek. Olykor azonban a jelenlegi legnagyobb terem is kicsinek bizonyul.

De ne menjünk ennyire előre! A tervek elkészülte megteremtette az alapot a pályázásra. Az először benyújtott pályázatunk sajnos nem nyert, de az épületre egyre nagyobb igény mutatkozott. Ezért a terveket *három ütemre* bontotta a képviselő-testület, és célul tűzte ki, hogy a pályázati önerő felhasználásával a települési közmunkások és a nagyszámú önkéntes segítségével a színháztermet és a könyvtárat megvalósítja. A bontási munkálatokra sok se-

gító kéz gyűlt össze. A *bontás* is közösséget formáló erő volt. A férfias munkát zsiros kenyérrel, teával tették az asszonyok elviselhetővé.

A *kivitelezés* az építési vállalkozók és az önkormányzati alkalmazottak együttes munkájával történt, ezáltal a befektetett költségek többszörös értéke teremődött meg.

Bebizonyosodott, hogy Szigetmonostornak fontos a hely! A támogatás elmaradása esetén is tudta, hogyan teremtheti meg magának a közös teret. Az épület egyharmada elkészült, használatba vétele az igényes kivitelezésnek köszönhetően gyorsan, és a lakosok teljes megelégedésével megtörtént. Megnyílt a könyvtár és a kiállító- és a rendezvényter is. Az elkészült épületrészben tartott megnyitó ünnepségen örömmel találkoztunk mindenkiel, aki kétkézi munkával hozzájárult a faluház kialakításához. Azóta a rendezvények egymást érik. A faluház vezetője, aki maga is – a ház tervezőjével együtt – kivette részét a bontási munkákból, értékes, gazdag programkínálatával hívja az érdeklődőket Szigetmonostor honlapján.

Ma már egy újabb, immár sikeres pályázatnak köszönhetően a *teljes épület* és a *kert* kialakítása is belátható közelségbe került. Jó látni, hogy nem „üres ház” készül. Nem olyan közösségi tér, ahol csak a „Faluház” felirat jelzi a funkciót, hanem olyan hely, amely már ma is benépesülten tölti be

funkcióját. Jelen helyzetben egy faluház építése látszólag irracionális vállalkozás egy önkormányzat részéről. Első ránézésre ez gazdaságilag talán igaz is, hiszen bevételei nem jelentenek profitot az önkormányzat számára. Mégis van megtérülése, ezért befektetésként kell kezelni, és így tekintünk rá mi is Szigetmonostoron. Ha betölti közösségépítő, barátság elmélyítő funkcióját, a művelődés ösztönzését, az emberek látókörének tágítását, akkor kulturális szerepe mellett szociális, közbiztonsági, erőforrás teremtő küldetését is megvalósítja. Ahol barátságok kötődnek, ott a szomszédok figyelnek egymásra. Észreveszik a szomszédba betolakodó idegent vagy a szükségét szenvedő barátot, ismerőst.

Valódi közösségben semmi nem egyedi probléma többé, hanem a barátom, a jóakaróm, a klubtársam problémája. Személyessé válnak a falu ügyes-bajos gondjai, részesévé válik a lakosság annak, ami történik körülötte. Beleszól, de okkal és céllal, építő kritikával. Azért lehet így, mert mindez nem személytelenül történik, hanem olyan gondolkodás mentén, amelynek lényege: ami mindenkinek jó, az lesz jó nekem is, és fordítva. Ez a gondolkodás teremthető meg egy barátságos közösségi térrel. Színvonalas programokkal formálni, erősíteni lehet mindezt. Célunk tehát az, hogy *Szigetmonostoron a faluházzal együtt közösség épüljön. Ezen dolgozunk!*

